

**MPA ENGAGE – Plans d’adaptació al Canvi Climàtic de les àrees marines del PN de Cap de
Creus i del Litoral del Baix Empordà
RESUM DE LA SESSIÓ
LITORAL BAIX EMPORDÀ – Debat sobre les mesures, 3 de novembre de 2021**

Data i hora de la reunió	3 de novembre de 2021, de 17.30 a 20.00 hores	
Lloc	Zoom	
Nombre de persones assistents	26 persones (21 participants i 5 de l’organització)	
Entitats participants	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntament de Palafrugell • Ajuntament de Palamós • Amics de les Illes Formigues • Associació Amics de La Fosca • Cos d’Agents Rurals • Club Nàutic Tamariu • Dive Center Palamós • FECDAS • Federació Catalana de Pesca Esportiva i Càsting • GALP Costa Brava • Generalitat de Catalunya - pesca • Institut de Ciències del Mar (ICM - CSIC) • Institut de Medi Ambient - Universitat de Girona • NAUTIC PALAMOS SA • Paco Boats • PORT ESPROTIU MARINA PALAMOS • Secció Biodiversitat i Medi Natural SSTT Girona • SOS Costa Brava • SOS Palafrugell • Museu de la Pesca de Palamòs • UdG - CEM (Catedra Estudis Maritims) 	
Organització	<p>Pilar Vendrell DG Polítiques Ambientals i Medi Natural - Generalitat de Catalunya</p> <p>Gemma Cantos Oficina Catalana del Canvi Climàtic - Generalitat de Catalunya</p> <p>Lydia Chaparro Fundació ENT</p> <p>Xavier Carbonell ARC Mediació Ambiental</p> <p>Mar Fàbregas ARC Mediació Ambiental</p>	
Ordre del dia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda i contextualització 2. Explicació de com s’ha arribat a les mesures 3. Debat sobre les mesures proposades 4. Priorització 5. Properes passes. 	
Aportacions sobre les mesures	<p>Aportacions generals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Com implementem les mesures, donat que en aquest espai no hi ha un òrgan gestor clar, com passa als parcs naturals? Es faria a través dels Ajuntaments?. 	

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Serà un tema que s’haurà de tractar a la següent fase d’elaboració del pla (qui desenvolupa l’acció i el pressupost). ○ De qualsevol manera, en el cas del LBE, com d’altres espais inclosos dins la xarxa natura, donat que és una ZEC, la gestió preventiva¹ es fa des dels SSTT. <p>Mesura 1. Activitats de sensibilització i difusió</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aquesta mesura diferents vessants que potser s’haurien de separar (sensibilitzar, formar...). ● És important que hi hagi personal tècnic per poder implementar correctament aquesta mesura: temes de llenguatge, adaptació a diferents públics objectiu, claretat de la informació,... ● Ús de formats audiovisuals per poder arribar millor a la gent. ● Aprofitar que dins la Taula ja hi ha moltes entitats del tercer sector amb vincle amb el territori que estan fent activitats de sensibilització amb molt d’impacte. ● Sobre el públic, a més dels que es proposa, s’hauria de dirigir alguna acció directament als tècnics i gestors. ● S’hauria de donar una volta per veure com arribem als usuaris finals, als que potser visiten la zona només una vegada i que no es troben en cap col·lectiu concret: <ul style="list-style-type: none"> ○ Comptar amb persones mediàtiques. ○ Influencers, youtubers, xarxes socials,... ● Sobre els continguts: a més del que es proposa, incloure continguts sobre l’ecosistema humà (les activitats que es fan, com es fan, quins efectes tenen...). <p>Mesura 2. Bones pràctiques en la pesca recreativa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● A més de la pesca recreativa, s’haurien de contemplar en la pesca professional. És una acció que s’està treballant des de la Taula. ● Com a l’anterior mesura, és important que aquestes recomanacions arribin als usuaris finals que no sempre estan federats, p.ex., a través de les empreses que lloguen embarcacions. ● Com que suposa un canvi d’hàbitats, s’hauria de veure si es pot acompanyar d’alguna regulació (acotant zones on no es podria pescar). ● S’hauria de prendre una decisió sobre els concursos de pesca. En aquesta punt, es fan diverses aportacions: <ul style="list-style-type: none"> ○ En el cas de pesca de superfície, tots els concursos són sense mort, però no és així en el cas dels concursos de pesca sub. Es recorda que dins la Taula s’està intentant arribar a un acord al respecte.
--	---

¹ Instrument de gestió dels espais Natura 2000 <http://zec2.ctfc.cat/>. Instrument Litoral del Baix Empordà: http://zec2.ctfc.cat/fitxa_espais.php?id=ES5120015&codiRegio=MED. http://mediambient.gencat.cat/web/.content/home/ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/el_sistema_xarxa_natura_2000/xarxa_natura_2000_a_catalunya/zec/docs/fitxa_zec_mari_litoral.pdf (format més divulgatiu). També hi ha les Directrius de Gestió dels espais Natura 2000 que incideixen tant en els elements de conservació com en els diferents sectors (Aprovades per Acord de Govern) : http://mediambient.gencat.cat/web/.content/home/ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/el_sistema_xarxa_natura_2000/xarxa_natura_2000_a_catalunya/documents/directrius_gestio.pdf

	<ul style="list-style-type: none"> ○ S'obre un petit debat sobre si realment el fet que siguin sense mort és una garantia de que no s'estan produint danys irreversibles. S'explica que és una pràctica sobre la que s'ha avançat molt per garantir la supervivència i que, a més, és la dinàmica habitual en el cas dels estudis científics. ● Respecte als materials: <ul style="list-style-type: none"> ○ En comptes d'una guia, seria millor implementar accions que sensibilitzin al públic que practica pesca recreativa. ○ Que els materials siguin utilitzables per altres entitats: generar un material de base que es pugui adaptar per part d'altres actors. ○ Comptar amb materials previs (manuals del PN Cap de Creus, guia elaborada des d'IFSUA, guia publicada en 2020 sobre pesca recreativa elaborada des de la DG de pesca²,...) ● Un tema sobre el que s'hauria de parlar més ja que és complex a nivell social i cultural, és sobre la pràctica de la pesca del calamar. Possiblement seria un tema a treballar des de la sensibilització i des de la normativa. <p>Mesura 3. Ciència ciutadana</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Es constaten les dificultats per recollir dades dels diferents sectors, per una falta de conscienciació sobre la importància de les seves dades per poder millorar i avançar en el coneixement i una percepció de fiscalització. S'hauria de veure com mantenir la motivació i l'interès de les persones consultades (ex. fent un retorn sobre els resultats recollits³). ● En tot cas, s'hauria de recollir dades de tots els actors de les activitats i usos, siguin recreatius o extractius (pesca professional també). Entre els actors rellevants en aquesta mesura es trobaria doncs la Confraria de pescadors, que inclou pesca artesanal i no artesanal. També s'hauria de comptar amb la ciutadania que visita el territori encara que sigui puntualment. ● Es reconeix la tasca i la metodologia utilitzada per "observadors del mar"⁴, que estableix un sistema de col·laboració entre la ciència ciutadana i el mon científic. ● Es valora molt positivament aquesta mesura, no només pel que suposa de recollir dades, també per que obre diàlegs entre diferents comunitats i serveix com a eina de sensibilització sobre les activitats que es desenvolupen. <p>Mesura 4. Comunicació i transferència àgil d'informació⁵</p> <ul style="list-style-type: none"> ● No es veu clar que sigui una eina també per comunicar una infracció, millor treure aquesta possibilitat. ● S'informa sobre l'Aplicació mòbil (de comunicació bidireccional) que en breu estarà operativa i que s'ha creat dins del marc de la Xarxa Marítima. Indicarà als usuaris on es pot i on no es pot ancorar (encara que no surti a les cartes marítimes). <p>Mesura 5. Monitoratge hàbitats</p>
--	---

² <http://agricultura.gencat.cat/web/.content/08-pesca/pesca-recreativa/enllacos-documents/fitxers-binariis/guia-especies-pr.pdf>

³ Un dels mitjans de retorn als participants a la plataforma d'Observadors del Mar

https://www.icm.csic.es/sites/default/files/2021-10/Memoria-2020_Observadores-del-Mar.pdf

⁴ Projecte Peixos exòtics a Observadors del Mar <https://www.observadoresdelmar.es/Projects/View/9>. Projecte Algues invasores: <https://www.observadoresdelmar.es/Projects/View/10>

⁵ A títol d'exemple, veure l'App de l'Alt Pirineu: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.pnap>

- Es constata l'interès d'aquesta mesura i es remarca la necessitat que es faci de manera contínua. Per poder-lo fer, ha d'haver-hi la plataforma on bolcar el seguiment i els recursos permanents per poder fer totes les tasques implícites a la mesura.
- A partir de la cartografia bionòmica es podria impulsar una estratègia col·laborativa per tal d'ampliar l'escala de detall. Això estalviaria costos, encara que també s'hauria de saber si els col·laboradors estan aplicant bones pràctiques a les seves activitats, per tal que les dades serveixin realment.

Mesura 6. Programes de restauració.

- Per poder implementar aquestes tasques, s'ha de comptar amb personal format. En aquest sentit, dins del protocol existent (pel cas del coral vermell), hi ha uns criteris.
- Deixar-ho més obert per poder incorporar altres espècies sobre les que es consideri que s'ha de fer aquest esforç.

Mesura 7. Monitoratge activitats.

- Aprofitar l'estudi que s'ha fet en el marc de la Taula (col.laboració comunitat científica-GALP), ja que és la línia de base per poder fer el seguiment.
- També es podrien aprofitar altres estudis, com les enquestes que es van fer als pescadors recreatius (consultar).

Mesura 8. Regulació de les activitats antropogèniques.

- No s'acaba de veure com desplegar aquesta mesura si no hi ha una figura de protecció subjecta a legislació i normes de gestió.
- Molt vinculada a la mesura 11 (control i vigilància).
- Aquesta mesura comporta una prioritització i prevalença de la conservació de l'espai davant els aprofitaments (lúdics o productius) i per tant, no serà fàcil la seva aplicació. No obstant això, es considera que la conservació del medi ambient s'ha de considerar un dret fonamental i que estem en un moment crític i que no hi ha temps per perdre.
- Es recorda que ja hi ha una acció concreta relacionada amb aquesta i és la declaració de zones de captura i solta, reconegudes en diferents legislacions sectorials.

Mesura 9. Velocitat de navegació en la franja litoral.

- Encara que sigui interessant, sembla més una mesura de gestió de l'espai i una manera de delimitar una zona marina protegida.
- En tot cas, ja hi ha una reglamentació que diu que s'ha de reduir la velocitat en la franja dels 200 metres i no sempre s'acompleix.
- Per una mesura d'aquest estil, s'hauria de comptar amb la reglamentació marítima i amb capitania, ja que s'hauria de reflectir a les cartes nàutiques.
- Comporta un elevat esforç en vigilància.
- Per un tema de seguretat, hauria d'incloure tot tipus d'embarcacions (amb motor i sense), ja que la franja litoral és la zona on hi ha més convergència d'usos.

Mesura 10. Fondeig embarcacions

- La normativa és interpretable sobre aquest tema, s'hauria de demanar un canvi normatiu. En tot cas, hi hauria alguna fórmula que s'està debatent en

el marc de la Taula, però en part passaria per les concessions administratives, procediments que són una mica lents.

- A més de zones amb presència d'herbassars de posidònia:
  - es podrien incloure zones on hi ha altres espècies i hàbitats sensibles a protegir
  - zones d'especial riquesa per a la pesca artesanal.
  - Les que es defineixin en col·laboració amb la comunitat científica.
- Aquestes zones es podrien afegir com una capa més, a l'app que s'ha fet amb la Xarxa Marítima.
- Tenir en compte que s'està finalitzant un altre estudi on es veuran les necessitats de punts de fondeig (preguntar a Carolina).

Mesura 11. Vigilància

- La primera recomanació és que hi hagi una coordinació (repartiment espai-temps) per optimitzar aquesta feina entre els diferents cossos que estan sobre el territori.
- També tenir en compte que hi ha vies de comunicació per a que la ciutadania faci també un recolzament en la vigilància (telèfon 112, web de l'associació Illes Formigues,...).
- En tot cas, si que es podrien explorar noves fórmules (càmeres 360º, p.ex.), però requereixen que les embarcacions tinguin matrícula visible.
- Es podria pensar en crear la figura dels agents cívics del mar, d'àmbit municipal, per a cadascun dels municipis.

Mesura 12. Eliminació / reducció de la contaminació

- Es constaten alguns problemes dels sistemes de sanejament i depuració:
  - Antiguitat de les depuradores de la zona
  - Algunes depuradores estan instal·lades en zona inundable
  - El sistema de sanejament no separa els sòlids.
  - Emissaris (Castell, la Fosca,...)
- Segueixen arribant molts residus arrossegats per les rieres (ex. plàstics d'origen agrari).
- Tenir en compte el programa de seguiment de platges que porta a terme l'ACA.

Mesura 13. Estacions de mostreig de variables ambientals

- Afegir també les variables socioeconòmiques per poder fer la correlació amb les variables ambientals.
- Es podria pensar en fer dues mesures o denominar-la seguiment socioecològic.

Mesura 14. Monitoratge d'espècies termòfiles

- Formaria part d'un dels protocols de seguiment.
- ES recomana que s'utilitzin les dades obtingudes amb aquesta mesura per a la sensibilització.
- A més de les espècies termòfiles, fer un monitoratge de les espècies que estan desapareixent per l'increment de la Temperatura.

Priorització

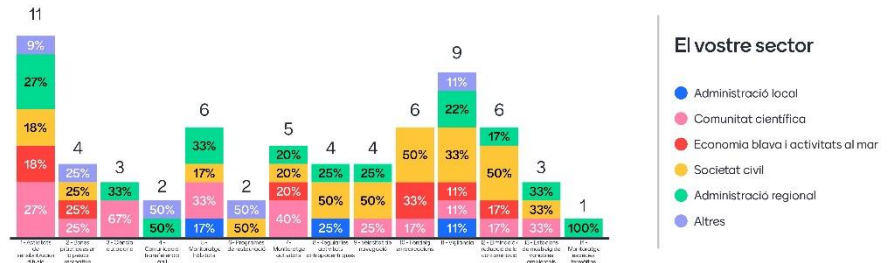
Gemma Cantos, de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, explica els criteris que es consideren per incloure una mesura dins del pla d'adaptació:

1. Gravetat del risc
2. Efecte palanca
3. Cost – Efectivitat
4. Urgència **
5. Grau de consens / Oportunitat**
6. Amb competències per implementar-les
7. Que no estiguin ja regulades per un instrument normatiu

A partir d'aquesta explicació, es convida a les persones participants a fer una primera priorització en base als criteris d'urgència i el grau d'acord. Els resultats apareixen a continuació:

Les mesures més urgents

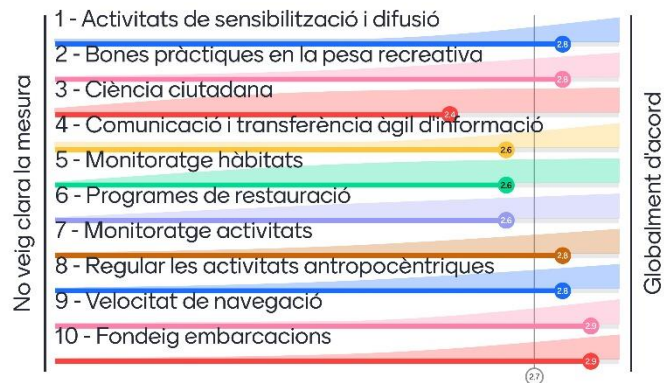
Mentimeter

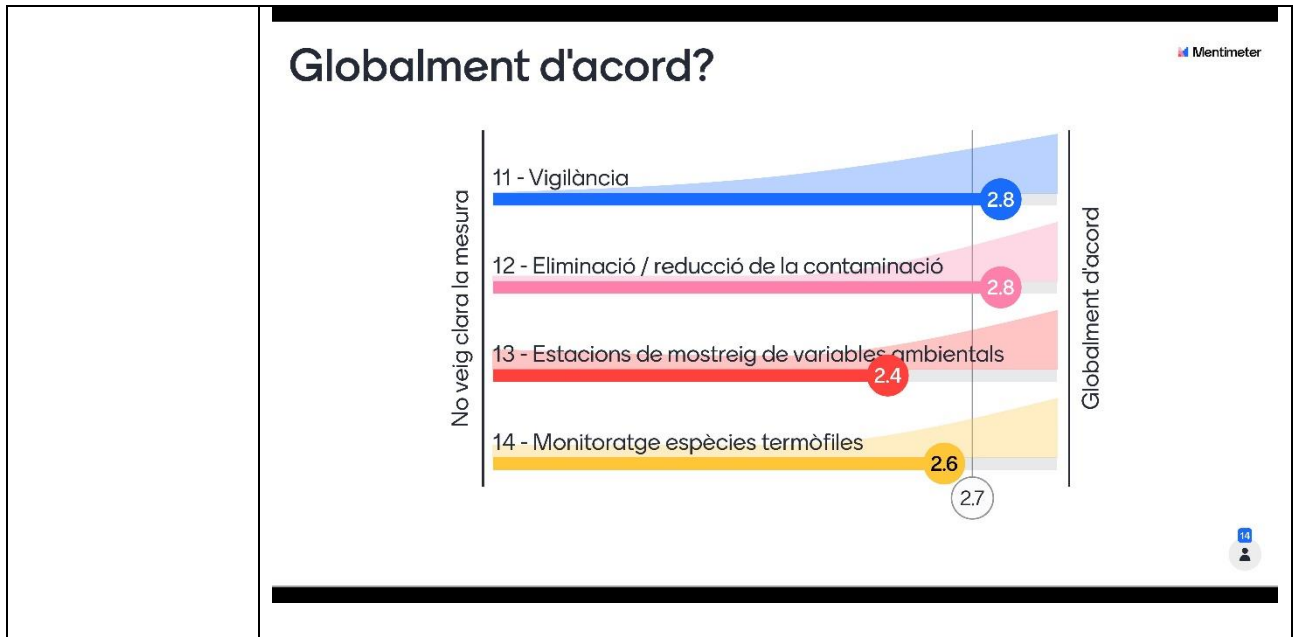
66

Globalment d'acord?

Mentimeter

14

3 de novembre de 2021.